

Kwartaalbericht Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

Tweede kwartaal 2014 - 1 april 2014 t/m 30 juni 2014

Samenvatting: dalende rente

- Nominale dekkingsgraad gestegen van 123,6% naar 123,7%
- Reële dekkingsgraad gestegen van 78,7% naar 80,3%
- Beleggingsrendement is 5,5% in het afgelopen kwartaal
- Het vermogen is gestegen tot € 2,34 miljard
- De pensioenverplichtingen zijn gestegen tot € 1,88 miljard
- Er is geen sprake van een reservetekort
- Beleggingsrendement tot en met het tweede kwartaal 2014 is 9,5%

Ontwikkelingen financiële markten

Financiële markten zijn in de eerste maand van het tweede kwartaal beweeglijk geweest. De annexatie van 'de Krim' door Rusland heeft beleggers weer attent gemaakt op het onvoorspelbare geopolitieke risico en het effect daarvan op de portefeuille. Midden in de maand april echter, stegen de koersen als gevolg van positieve macro-economische cijfers. Zo is de economische motor van de Verenigde Staten in april weer op gang gekomen. De Fed, het stelsel van centrale banken in de VS, gaat onverminderd door met het verminderen van het kwantitatieve verruimingsprogramma. Verrassing voor de markt was dat de voorzitter, mevrouw Yellen, zelfs heeft aangegeven een half jaar na het einde van dit programma de rente voor het eerst sinds jaren te verhogen. Dit komt mede door het economisch herstel in de VS en is af te lezen aan de verder dalende werkloosheid. Economische cijfers in Europa geven een continuatie van het economisch herstel aan, zij het op een laag absoluut niveau.

Aandelen zijn in de tweede helft van mei verder gestegen. De stijging is met name te danken aan Mario Draghi's verklaring tijdens de persbijeenkomst na de maandelijkse rentebeslissing van de Europese Centrale Bank. Draghi gaf tijdens deze persbijeenkomst aan dat de (sterke) euro een bedreiging vormt voor het economisch herstel in Europa. De grootste zorg is de sterke euro waardoor Europese bedrijven minder competitief kunnen zijn. Tegelijkertijd daalt de inflatieverwachting waardoor de ECB bijna gedwongen wordt in te grijpen. De sterke bewoording van Draghi geeft de markt vertrouwen dat bij de volgende rentebeslissing de rente wordt verlaagd. Het verlagen van de rente is over het algemeen positief voor aandelen, hetgeen een impuls kan geven voor aandelen. Financiële markten reageerden opgelucht nadat Draghi inderdaad de rente had verlaagd. Draghi heeft aangegeven dat de ECB 'nog niet klaar is met het ondersteunen van de markt'.

Economische cijfers uit de Verenigde Staten hebben het positieve sentiment afgezwakt. Als gevolg van het slechte winterweer in de V.S., is het Bruto Nationaal Product van de Verenigde Staten in Q1 2014 op -2,9% uitgekomen, onder de verwachtingen van analisten. Hierdoor ontstond er twijfel over de robuustheid van het economisch herstel. Uiteindelijk is de MSCI World Index in Q2 met 6,1% gestegen (in euros).

Financiële positie Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

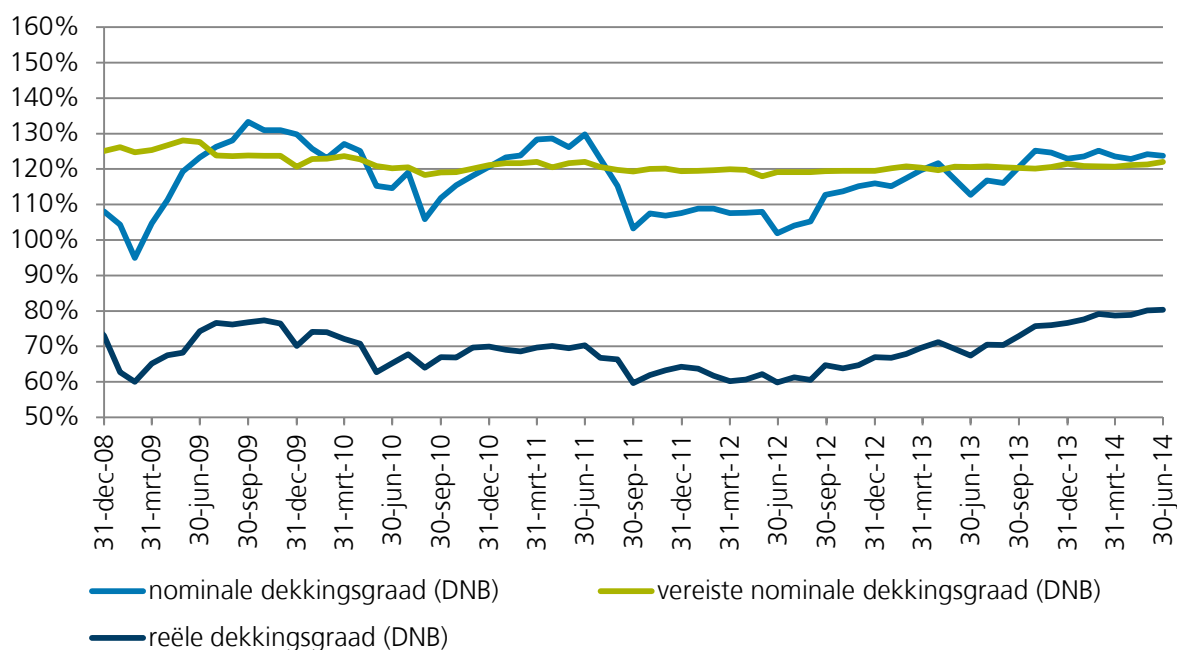
De nominale dekkingsgraad, de verhouding tussen het vermogen en de nominale verplichtingen van het fonds, bedraagt 123,7% per eind juni 2014. Dit is een stijging van 0,1%-punt ten opzichte van het vorige kwartaal. De dekkingsgraad verbeterde vanwege een positief beleggingsrendement. De waarde van het vermogen is gestegen tot 2,34 miljard euro.

	2014	2014	2013
	Einde tweede kwartaal	Einde eerste kwartaal	Einde vierde kwartaal
Nominale dekkingsgraad	123,7%	123,6%	123,0%
Vermogen	€ 2,34 miljard	€ 2,19 miljard	€ 2,10 miljard
Verplichtingen	€ 1,88 miljard	€ 1,77 miljard	€ 1,71 miljard
Rente	2,56%	2,74%	2,88%

Dekkingsgraad

De onderstaande grafiek geeft aan: Verloop van de dekkingsgraad, de reële dekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraad volgens het Financieel Toetsings Kader (FTK). Volgens wettelijke richtlijnen moeten pensioenfonds bepaalde extra reserves aanhouden als buffer. De wettelijk vereiste buffer voor ons fonds bedraagt 22,0%. De wettelijk vereiste dekkingsgraad komt hierdoor op 122,0%. Sinds eind september 2013 ligt de dekkingsgraad boven deze grens en is er niet langer sprake van een reservetekort. Dezelfde wettelijke richtlijnen geven ook grenzen voor het minimaal vereist vermogen, voor dit fonds is dat 104,3%. Ook de reële dekkingsgraad staat in deze grafiek. In de reële dekkingsgraad is de verwachte inflatie meegenomen. Deze dekkingsgraad is van belang voor het bepalen van de mate van indexatie. De nominale dekkingsgraad op basis van de door DNB gehanteerde rente was 123,7%. De reële dekkingsgraad bedroeg 80,3%.

Verloop dekkingsgraden

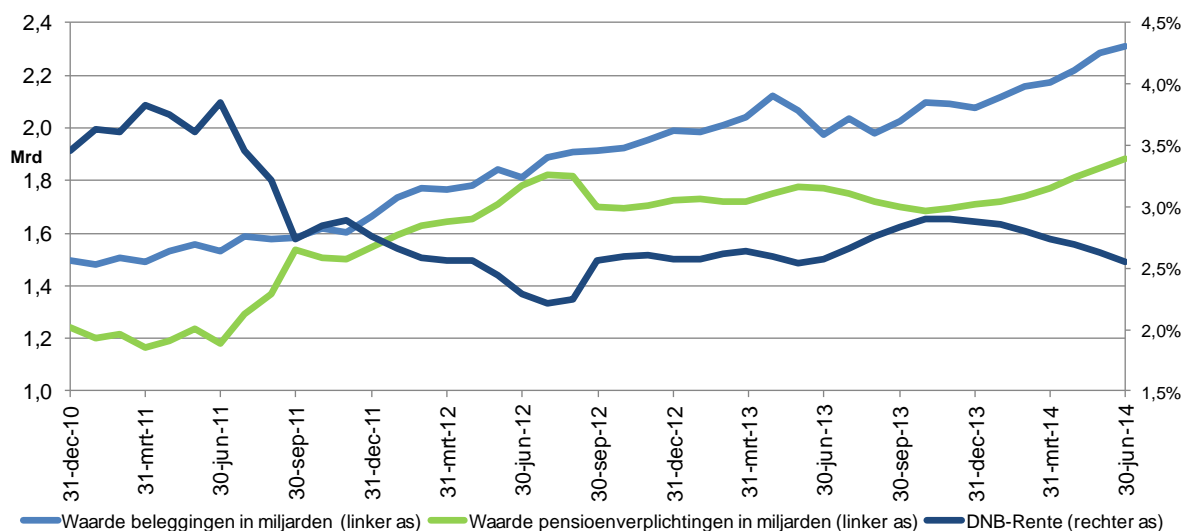
Balans

In de balans is aangegeven wat de waarde is van de bezittingen en de verplichtingen van ons fonds. Aan de activa-zijde staan de bezittingen. Aan de passiva-zijde staan de verplichtingen weergegeven.

<i>Verkorte balans</i>			
Activa		Passiva	
Aandelen	1.024,7	MW VPV nominaal	1.883,9
Obligaties	950,0	Reserves	451,8
Onroerend goed	232,1		
Valutaderivaten/Liquide middelen	(10,7)		
Renteswap	116,4		
Saldo overige activa/passiva	23,2		
	<hr/>		<hr/>
	totaal	totaal	
	2.335,7	2.335,7	

Waarde beleggingen en waarde pensioenverplichtingen

In de onderstaande grafiek is het verloop van de waarde van de beleggingen (in euro's), de waarde van de pensioenverplichtingen (in euro's) en de door DNB gehanteerde rentetermijnstructuur weergegeven.

Beleggingsresultaten

	gewicht %	Q2	YTD
Obligaties	40,7%	4,2%	7,7%
Aandelen	43,6%	4,8%	6,7%
Vastgoed	9,7%	5,1%	8,1%
Rente afdekking	5,0%	1,4%	2,8%
Aandelen afdekking	0,3%	-0,1%	-0,2%
Valuta afdekking	-0,5%	0,0%	0,0%
Liquide middelen	0,1%		
Saldo overige activa/passiva	1,2%		
Totaal	100,0%	5,5%	9,5%

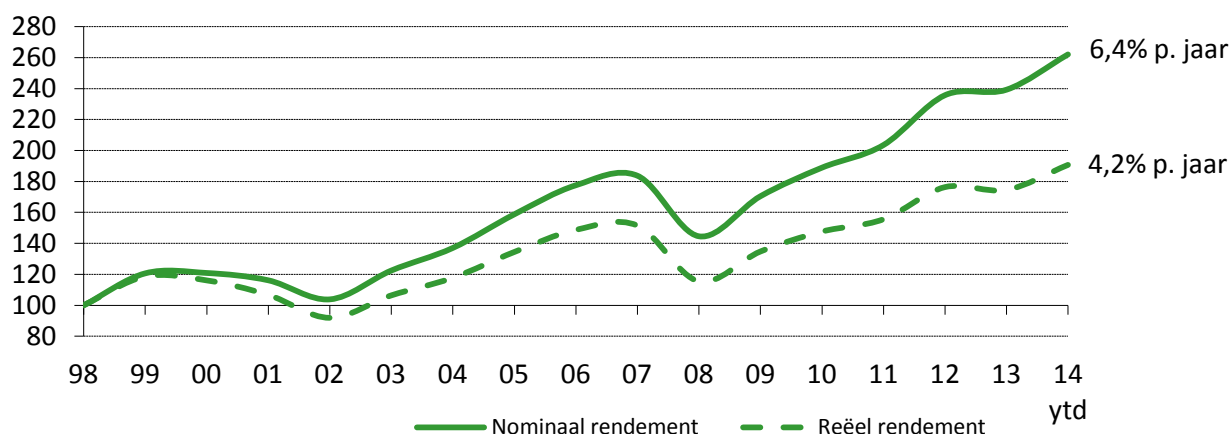
Zowel obligaties, aandelen als vastgoed stegen afgelopen kwartaal in waarde. De Europese Centrale Bank verlaagde de rente en gaf aan dat de bank nog niet klaar was met het ondersteunen van de markt. Tegelijkertijd is het economische herstel in de VS af te lezen aan de dalende werkloosheid. Het economische herstel en de verlaging van de rente gaven de beleggingscategorieën een positieve impuls. Het fonds maakt gebruik van derivaten om risico's af te dekken. Door gestegen aandelenprijzen daalde de aandelen afdekking. De targetafdekking van het renterisico is 50%. Dit heeft in het afgelopen kwartaal een positief effect gehad op het rendement.

De totale beleggingsportefeuille behaalde een rendement van 5,5%. Het beleggingsrendement in 2014 is tot en met het tweede kwartaal 9,5%.

Langetermijn beleggingsrendement

Onderstaande grafiek geeft het nominale en reële cumulatieve rendement van ons pensioenfonds weer sinds 1998. Het rendement vanaf 1998 tot en met het afgelopen kwartaal bedroeg 6,4% op jaarbasis.

Cumulatief rendement 1999 - 2014 ytd

Bijlage

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op het veiligstellen van de pensioenafspraken binnen aanvaardbare risicogrenzen. Het bestuur heeft de beleggingen gespreid over verschillende beleggingscategorieën (aandelen, obligaties en vastgoed). Binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt gespreid naar regio's en subcategorieën. Het bestuur houdt met dit beleid rekening met het valutarisico, renterisico en het neerwaartse risico van aandelen en vastgoed.

Begrippenlijst

Nominale dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen (de toekomstige pensioenuitkeringen) van het pensioenfonds.

Vereiste dekkingsgraad: deze dekkingsgraad is afgeleid van het vereist vermogen van het pensioenfonds, voorgeschreven door de Pensioenwet (Financieel Toetsingskader). Komt de dekkingsgraad van het fonds onder de vereiste grens, dan is er sprake van een reservetekort.

Minimaal vereiste dekkingsgraad: 104,3 %. Is de dekkingsgraad van het fonds lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan is er sprake van een dekkingstekort.

Reële dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen en de (toekomstige) verplichtingen van het pensioenfonds, rekening houdend met inflatie.

Vragen of opmerkingen over dit kwartaalbericht? Mail naar communicatie@blueskygroup.nl